

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การศึกษาวิธีการและ กลวิธีที่ใช้ในการสอนของครูสังกัดศึกษา
ที่ได้รับ การยอมรับว่าสอนดีในระดับ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางสาวสายสวาท สุกันชวงศ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ :

รองศาสตราจารย์ ดร. เสริมศรี	ไชยสร	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ เฟื่อง	ไชยสร	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภวัฒน์	ชื่นชอบ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาวิธีสอนต่าง ๆ ที่ครูสังกัดศึกษาซึ่งได้รับ
การยอมรับว่าสอนดีในโรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดเชียงใหม่
ใช้เป็นส่วนใหญ่ และเพื่อจำแนกกลวิธีสอนที่ครูใช้ในวิธีสอนแต่ละวิธี รวมทั้งศึกษากลวิธี
ส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ตลอดจนศึกษากลวิธีที่
ครูใช้ในการส่งเสริมบรรยากาศในการเรียน

ครูสังกัดศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาและ
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 คน ได้รับ
คัดเลือกเป็นกรณีศึกษาโดยการสุ่มแบบสอบถามตามครูในหมวดวิชาสังคมศึกษาของโรงเรียน
ต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบบันทึก
บทบาทครูและนักเรียน รวมทั้งเรื่องบันทึกเทปเสียงพร้อมตลับเทป ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้
นำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการตีความ จำแนกประเภท และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น
เชิงพรรณนา ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วิธีสอนที่ครูสังคมศึกษาที่สอนคือใช้เป็นส่วนใหญ่นั้น มี 3 วิธี คือ วิธีสอนแบบบรรยาย วิธีสอนแบบซักถามและอธิบายประกอบ และวิธีสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม โดยใช่วิธีการบรรยายมากที่สุด

ในวิธีสอนแบบบรรยาย ครูใช้กลวิธีการอธิบายซึ่งต้องใช้ความสามารถส่วนบุคคลหลายด้าน เช่น การที่ครูพยายามสัมพันธ์สภาพแวดล้อมทั้งใกล้และไกลตัวนักเรียนมาใช้ในการสอน สอดแทรกค่านิยมเมื่อเหมาะสม เลือกใช้ถ้อยคำเพื่อให้เห็นภาพพจน์ และอื่น ๆ อีกหลายอย่าง ส่วนในวิธีสอนแบบซักถามและอธิบายประกอบ พบว่า ครูยังใช้คำถามที่หัดคิดกันในปริมาณที่น้อย แต่ก็สามารถทำให้นักเรียนสนใจเรียนและโดยเฉพาะเมื่อใช้การเสริมกำลังใจสอดแทรกไปด้วย ทำให้นักเรียนมีท่าทางสนุกสนานในการเรียนเห็นได้ชัดเจน

ครูบางคนที่ใช้วิธีการให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกสำรวจสภาพเหตุการณ์ของโลกปัจจุบัน มีอภิปรายและรายงาน แสดงบทบาทสมมุติ และฝึกทักษะ ครูเหล่านี้ให้แนวทางการเรียนชัดเจน ช่วยเหลือชี้แนะ ซักถาม ตลอดจนอธิบายเสริมหลังการรายงาน และให้ข้อมูลย้อนกลับ

กลวิธีสอนย่อยบางประการในวิธีสอนแต่ละวิธีช่วยพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนในระดับก่อนข้างสูง ทั้งในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย อย่างไรก็ตาม กลวิธีบางอย่างเหล่านี้ เป็นกลวิธีที่ครูเป็นผู้อธิบาย วิเคราะห์ ยกตัวอย่างให้นักเรียนฟังมากกว่าที่นักเรียนจะได้เป็นผู้ปฏิบัติ สัมผัสข้อมูลด้วยตัวเองอย่างแท้จริง ลักษณะการนำเข้าสู่บทเรียนและจบบทเรียนของครูสอนส่วนใหญ่ ก็มีลักษณะที่นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมแบบกระฉับกระเฉงนัก เช่น เคี้ยวกัน

ครูส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเสริมกำลังใจด้วยวาจาและท่าทางในลักษณะต่าง ๆ และกระตุ้นให้นักเรียนพร้อมที่จะรับรู้และเกิดความสนใจช่วยสนับสนุนบรรยากาศในการเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า ประสิทธิภาพในการสอน ตำแหน่งหน้าที่ ภูมิหลัง และการใช้ภาษาถิ่นของครู มีส่วนช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนอีกด้วย

Thesis Title A Study of Teaching Methods and Techniques Used
by Those Regarded as Good Social Studies Teachers
in Upper Secondary Schools in Chiang Mai Province

Author Miss Saisavat Sukuntawong

M.Ed. Curriculum and Instruction

Examining Committee :

Assoc. Prof. Dr. Sirmsree	Chaisorn	Chairman
Assoc. Prof. Phian	Chaisorn	Member
Assist. Prof. Supawat	Cheunchob	Member

Abstract

The objectives of this research were to find out the various teaching methods mainly used by social studies teachers who had been accepted as good teachers in Chiang Mai upper secondary schools ; to classify teaching techniques used in each teaching method ; to study about the techniques used to encourage cognitive, affective, and psychomotor learning behaviors ; and also to identify the techniques used to build positive atmosphere in classrooms.

Opinionnaires were distributed to social studies teachers of different schools under the Secondary Education Department and the Office of Private Educational Committee in Chiang Mai, asking for the determining of "good teachers" in their social studies departments. Ten teachers were then selected to be the cases of study. The very

flexible behavior-recording forms, tape-recorders and cassettes were used to collect information about roles of the teachers and students in their classrooms. The collected information was analyzed, interpreted, classified, and finally presented in a descriptive manner. The findings can be summarized as follows.

Three methods of teaching were used, i.e. lecture, question-explanation, and small-group methods. The lecture method was most used. In lecturing, teachers used various explanation techniques in which their own personal qualities were well-manifested. Some examples of such techniques were teachers' efforts to relate both immediate and interesting far-reached environments to teaching content, using powerful language, building in values when appropriate, and many others. In the question-explanation method, it was found that teachers seldom used high-ordered questions. However, with the questions they used and the reinforcement techniques, they could clearly encourage students to study enthusiastically in classes.

Some teachers who used group activities provided students with opportunities to explore real-life situations, to discuss and report, to participate in role-playing and practicing certain skills. These teachers gave clear direction for activities. They guided, questioned, and also gave explanation and feedback after students' reports.

Some teaching techniques in each teaching method helped develop higher-levels in students' behaviors in cognitive, affective, and psychomotor domains. However, in some of these techniques, the teachers

were the controller of the activities. They explained, analyzed, gave examples for students instead of allowing students to actively interact with the information being learned themselves. This was the same with lesson introduction and lesson ending activities.

Most teachers used verbal and non-verbal reinforcement techniques to stimulate students' learning readiness and interests. Besides, it was also found that the amount of teaching experiences, positions, and ability to use local dialect did encourage classroom learning climate.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved